

Na temelju članka 5. stavak (1) točka h) i članka 19. stavak (1) točka c) Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 75/17) i čl. 132., 133., 135., 136 i 248. Zakona o bankama ("Službene novine Federacije BiH", broj 27/17), Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 13.10.2017. godine donosi

ODLUKU O PLANOVIMA OPORAVKA BANKE I BANKARSKE GRUPE

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet odluke

Članak 1.

- (1) Ovom odlukom bliže se propisuje sadržaj plana oporavka banke, odnosno plana oporavka bankarske grupe nad kojom Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija) vrši nadzornu funkciju, način i rokovi dostavljanja plana oporavka i njegovih izmjena i procjena plana oporavka.
- (2) Banka je dužna izraditi plan oporavka sukladno ovoj odluci, koji sadrži mjere koje će banka primijeniti u slučaju značajnog pogoršanja njenog financijskog stanja, s ciljem ponovnog uspostavljanja održivog poslovanja i odgovarajućeg financijskog položaja banke razmjerno vrsti, opsegu i složenosti poslova koje banka obavlja, kao i rizičnom profilu banke.
- (3) Nadzorni odbor banke na prijedlog uprave banke usvaja plan oporavka, kao i izmjene plana oporavka, koji se dostavljaju Agenciji na preispitivanje i procjenu. Sadržaj planova oporavka predstavlja poslovnu tajnu sukladno članku 132. stavak (5) Zakona o bankama (u daljnjem tekstu: Zakon).
- (4) Banka je dužna plan oporavka revidirati najmanje jednom godišnje ili kada nastupe sljedeće okolnosti:
 - a) događaj, odnosno promjena koja se tiče pravne i/ili organizacijske strukture banke, poslovnog modela ili financijskog stanja banke, koji može imati značajan utjecaj na konačno izvršenje plana;
 - b) promjene pretpostavki koje su se koristile tijekom izrade plana, što može imati značajan utjecaj na konačno izvršenje tih planova;
 - c) druge promjene koje utječu na sadržaj plana oporavka i mogućnost njegove primjene u cijelosti ili primjene jedne ili više mjera oporavka koje su sadržane u planu oporavka;
 - d) kada Agencija to zatraži na temelju točaka a) ili b) ovoga stavka ili kada Agencija procijeni da u planu postoje značajni nedostaci ili bitne prepreke u provedbi plana, sukladno članku 134. stavku (4) Zakona.
- (5) Banka je dužna planom oporavka ili drugim internim aktima urediti način i dinamiku ažuriranja plana oporavka, uključujući i način i dinamiku obavljanja procjene da li su nastupile okolnosti koje mogu ili su dovele do nastanka promjena iz stavka (4) ovoga članka.

Pojmovi

Članak 2.

Pojedini pojmovi koji se upotrebljavaju u ovoj odluci imaju sljedeće značenje:

- a) pojedinačni plan oporavka znači plan oporavka koji je banka izradila u skladu s člankom 132. Zakona;
- b) plan oporavka bankarske grupe znači plan oporavka koji je izradila banka u skladu s člankom 135. Zakona;
- c) plan oporavka znači pojedinačni plan oporavka ili plan oporavka grupe;

- d) ključne funkcije su aktivnosti, usluge ili poslovi čiji bi prekid obavljanja vjerojatno doveo do ugrožavanja stabilnosti financijskog sektora ili poremećaja u pružanju neophodnih usluga realnom sektoru uslijed veličine i tržišnog udjela subjekta koji ih obavlja i njegove povezanosti s ostalim sudionicima u financijskom sektoru, a naročito uzimajući u obzir mogućnost da netko drugi neometano preuzme obavljanje tih aktivnosti, usluga ili poslova;
- e) osnovne poslovne linije su poslovne linije i usluge povezane s tim linijama, čijim obavljanjem se ostvaruje značajan dio prihoda ili dobiti za banku ili bankarsku grupu kojoj ta banka pripada;
- f) ključne usluge su one usluge koje se obavljaju u jednoj ili više poslovnih jedinica banke ili pravnih osoba unutar grupe (dijeljene usluge) koje su potrebne za obavljanje jedne ili više ključnih funkcija;
- g) pokazatelji (indikator) znače kvantitativne i kvalitativne financijske podatke o financijskom stanju banke na temelju kojih se utvrđuje kada se odgovarajuća mjera iz plana oporavka može poduzeti;
- h) mjera oporavka znači skup od jedne ili više upravljačkih aktivnosti ili strategija koje treba poduzeti banka, koje se definiraju planom oporavka i koje su osmišljene s ciljem održavanja ili ponovnog uspostavljanja financijske stabilnosti u situaciji financijskih poremećaja;
- i) opcije (mogućnosti) oporavka predstavljaju jednu ili više aktivnosti, sporazuma, mjera ili strategija banke ili bankarske grupe obuhvaćene planom oporavka, koje su predviđene za ponovnu uspostavu održivog poslovanja banke ili bankarske grupe u situacijama ozbiljnog financijskog poremećaja, a čiji je glavni cilj osigurati održivost ključnih funkcija (ako ih banka pruža) i osnovnih poslovnih linija.

II. SADRŽAJ PLANA OPORAVKA

Osnovne informacije

Članak 3.

- (1) Plan oporavka sadrži sljedeće dijelove:
 - a) sažet prikaz ključnih elemenata plana oporavka (u daljnjem tekstu: sažetak);
 - b) informacije o podijeli dužnosti i odgovornosti vezano za izradu, ažuriranje i provođenje plana oporavka, odnosno informacije o upravljanju planom oporavka (u daljnjem tekstu: informacije o upravljanju);
 - c) pokazatelje ugroženosti financijskog položaja i poslovanja banke;
 - d) stratešku analizu;
 - e) plan komunikacije i javne objave;
 - f) analizu pripremnih mjera;
 - g) informacije o testiranju plana oporavka na stres.
- (2) Dijelovi plana oporavka iz stavka (1) ovoga članka čine zasebne i posebno označene i opisane cjeline u planu oporavka.

Sažetak plana oporavka

Članak 4.

Sažetak plana oporavka treba sadržavati sljedeće:

- a) sažetak ključnih dijelova plana oporavka iz članka 3., stavka (1), od točke b) do točke g) ove odluke s posebnim osvrtom na dio plana oporavka pod točkom d) „strateška analiza“, čiji pregled mora sadržavati listu i kratak opis svih mjera oporavka, ocjenu efekata primjene svake mjere oporavka kao i procjenu mogućnosti njihove provedbe, a time i ocjenu ukupne sposobnosti banke da primjenom utvrđenih mjera oporavka utječe na

- ponovno uspostavljanje održivog poslovanja i odgovarajućeg financijskog položaja banke u scenarijima financijskih poremećaja;
- b) sažetak bitnih promjena koje su nastupile u banci ili bankarskoj grupi ili planu oporavka od posljednjeg dostavljanja tog plana Agenciji;
 - c) pregled organizacijskih promjena i/ili promjena u procedurama i sličnih promjena s planiranim rokovima za njihovu implementaciju, a koje su neophodne za provođenje plana oporavka.

Informacije o upravljanju

Članak 5.

Plan oporavka u dijelu koji se odnosi na upravljanje mora uključiti detaljan opis informacija o:

- a) načinu izrade plana oporavka, uključujući:
 - 1) ulogu i funkciju osoba odgovornih za pripremu, provedbu i ažuriranje svakog dijela plana i plana u cjelini;
 - 2) opis postupaka u situacijama kada je plan oporavka potrebno izmijeniti zbog bitnih promjena koje utječu na banku ili bankarsku grupu i njihovo okruženje;
 - 3) opis načina na koji je plan oporavka uključen u sustav korporativnog upravljanja banke ili bankarske grupe i u sustav upravljanja rizicima, posebno s obzirom na profil rizičnosti i povezanost plana oporavka s testiranjem otpornosti na stres u procesu interne procjene adekvatnosti kapitala (ICAAP);
 - 4) ako je banka dio bankarske grupe, opis mjera i aranžmana koji će se uspostaviti u okviru grupe s ciljem osiguranja koordinacije i konzistentnosti mjera oporavka na razini grupe i pojedinačnih supsidijara;
- b) načinu odobravanja plana oporavka, uključujući:
 - 1) informaciju o tome da li je plan oporavka ocijenio unutarnji revizor, vanjski revizor ili odbor za rizike;
 - 2) potvrdu o tome da je plan oporavka ocijenjen i odobren od strane nadzornog odbora banke;
- c) uvjetima i procedurama koje su neophodne za osiguravanje pravodobne implementacije mjera oporavka, uključujući:
 - 1) detaljan opis pokazatelja u skladu sa zahtjevima iz čl. 6. i 7. ove odluke;
 - 2) opis postupka donošenja odluke o provođenju određene mjere oporavka koja će biti odgovor na situaciju ozbiljnog financijskog poremećaja kada pojedini pokazatelji dostignu planom oporavka definiranu vrijednost za razmatranje poduzimanja mjera iz plana oporavka (uključujući ulogu i funkcije osoba koje su uključene u taj postupak, postupke koje je potrebno primijeniti, te vrijeme i način obavještanja Agencije da su pokazatelji dostigli utvrđene vrijednosti);
- d) konzistentnosti plana oporavka s općim okvirom za upravljanje rizikom banke ili bankarske grupe, uključujući i opis pokazatelja ranog upozorenja koji se koriste kao dio redovnog internog procesa upravljanja rizikom banke ili grupe, a koji mogu biti koristan izvor informacija za rukovodstvo o tome da postoji mogućnost da se dostigne granična vrijednost pokazatelja iz plana oporavka;
- e) sustavu internog informiranja i izvješćivanja, uključujući opis načina osiguranja pravodobne dostupnosti pouzdanih informacija koje su potrebne za donošenje odluka o primjeni mjera oporavka u situacijama ozbiljnog financijskog poremećaja.

Pokazatelji u planu oporavka

Članak 6.

- (1) Banka je dužna u planu oporavka utvrditi pokazatelje koji otkrivaju moguće ranjivosti, slabosti ili ugroženosti različitih područja poslovanja, a koji, ako dostignu određenu graničnu vrijednost, upućuju na to da odgovarajuće opcije oporavka mogu biti poduzete radi očuvanja

ili ponovnog uspostavljanja održivog poslovanja i zadovoljavajućeg financijskog položaja banke. Pokazatelji naročito obuhvaćaju sljedeća područja poslovanja:

- a) kapital;
 - b) likvidnost;
 - c) profitabilnost;
 - d) rizični profil banke, a naročito kvalitetu aktive.
- (2) Pored područja iz stavka (1) ovoga članka, banka je dužna utvrditi makroekonomske pokazatelje (npr. promjene bruto domaćeg proizvoda) i tržišne pokazatelje (npr. promjene tečaja, promjene u kreditnom rejtingu, promjene cijena dionica), osim u slučaju da u planu oporavka detaljno i na zadovoljavajući način obrazloži zašto ti pokazatelji nisu prikladni za banku, s obzirom na njezinu pravnu strukturu, profil rizičnosti, veličinu i složenost poslova koje obavlja.
 - (3) Pokazatelji iz st. (1) i (2) ovoga članka odnose se na financijski položaj banke, ako je riječ o planu oporavka na pojedinačnoj osnovi ili financijski položaj bankarske grupe ako je riječ o planu oporavka bankarske grupe.
 - (4) Pokazatelji moraju biti kvantitativni i kvalitativni i jednostavni za praćenje. Granična vrijednost propisanih pokazatelja mora biti viša od minimalno propisane vrijednosti, a dovoljno visoka da može osigurati razmatranje mjera iz plana oporavka prije povrede propisa kojima se uređuju ovi pokazatelji, odnosno mora biti utvrđena tako da banci omogući blagovremeno poduzimanje mjera oporavka, pri čemu bi banka trebala razmotriti korištenje progresivnih nivoa („pristup semafora“) s ciljem informiranja uprave banke o tome da bi pokazatelji mogli dostići određenu graničnu vrijednost.
 - (5) Prilikom utvrđivanja pokazatelja poslovanja mora se uzeti u obzir da njihova priroda i broj odgovara veličini banke, složenosti poslova, rizičnom profilu banke i sustavu pokazatelja koje banka već koristi u procesu redovnog upravljanja rizicima.
 - (6) Pokazatelji kapitala iz stavka (1) točka a) ovoga članka moraju uključivati minimalno: stopu adekvatnosti regulatornog kapitala, stopu redovnog temeljnog kapitala i stopu financijske poluge.
 - (7) Pokazatelji kapitala trebaju biti odabrani na način da ukažu na značajno postojeće ili vjerojatno snižavanje iznosa i pogoršanje kvalitete kapitala, te na povećanje financijske poluge.
 - (8) Pokazatelji kapitala trebaju biti uključeni u proces interne procjene adekvatnosti kapitala (ICAAP) i postojeći sustav upravljanja rizicima.
 - (9) Granične vrijednosti pokazatelja za kapital trebaju biti utvrđene sukladno rizičnom profilu banke i vremenom potrebnim za aktiviranje opcija oporavka, uzimajući u obzir mogućnost oporavka tom opcijom i koliko se brzo kapitalna pozicija može promijeniti ovisno o individualnim karakteristikama banke.
 - (10) Granične vrijednosti pokazatelja za kapital trebaju biti utvrđene na način da se osigura dovoljna udaljenost od točke neispunjavanja propisanih kapitalnih zahtjeva, uključujući minimum zahtjeva koji su propisani člankom 27. st. (2) i (4) Zakona, ali bez uzimanja u obzir zahtjeva za zaštitne slojeve kapitala koji su propisani u članku 27. stavak (5) Zakona.
 - (11) Pokazatelji likvidnosti iz stavka (1) točka b) ovoga članka moraju uključivati minimalno: pokazatelje ročne usklađenosti financijske imovine i obveza, koeficijent pokrića likvidnosti (LCR) i koeficijent neto stabilnog financiranja (NSFR).
 - (12) Pokazatelji likvidnosti moraju odražavati kratkoročnu i dugoročnu likvidnost, kao i potrebe za financiranjem banke, te ukazati na ovisnost o tržištu novca i depozitima stanovništva i razdvojiti likvidnost u različitim valutama ako je to relevantno.
 - (13) Pokazatelji likvidnosti trebaju pokriti i druge potencijalne potrebe za likvidnošću i izvorima financiranja, a posebno izvorima financiranja od strane članica bankarske grupe, kao i potrebe koje proizlaze iz izvanbilančnih stavki.

- (14) Pokazatelji likvidnosti trebaju biti uključeni u proces interne procjene adekvatnosti likvidnosti (ILAAP) i postojeći sustav upravljanja rizicima.
- (15) Granične vrijednosti pokazatelja likvidnosti trebaju biti utvrđene sukladno rizičnom profilu banke, uzimajući u obzir kako brzo se likvidnosna situacija može promijeniti ovisno o specifičnostima banke, vrijeme koje je potrebno za provedbu opcija oporavka, kao i mogućnost oporavka primjenom tih opcija.
- (16) Granične vrijednosti pokazatelja likvidnosti trebaju biti utvrđene na način da se osigura dovoljna udaljenost od točke neispunjavanja propisanih likvidnosnih zahtjeva.
- (17) Pokazatelji profitabilnosti iz stavka (1) točka c) ovoga članka moraju uključivati minimalno: profitabilnost imovine (ROA), kapitala (ROE) i značajne gubitke po osnovi operativnog rizika.
- (18) Pokazatelji kvalitete aktive iz stavka (1) točka d) ovoga članka moraju uključivati minimalno: pokazatelj udjela nekvalitetnih kredita u ukupnim kreditima, pokazatelj stope rasta nekvalitetnih kredita i pokrivenost nekvalitetnih kredita ispravicima vrijednosti.
- (19) Pokazatelji kvalitete aktive bi trebali mjeriti i omogućavati monitoring kretanja kvalitete aktive banke, uključujući i kvalitetu izvanbilančnih izloženosti.
- (20) U planu oporavka banka je dužna detaljno obrazložiti izbor pokazatelja i granične vrijednosti pokazatelja i demonstrirati da su te vrijednosti postavljene dovoljno visoko da bi bile djelotvorne.
- (21) Plan oporavka mora sadržavati preciznu definiciju svakog odabranog pokazatelja. Ako je izračun pojedinog pokazatelja propisan, banka je dužna u planu oporavka obrazložiti svako odstupanje od propisanog načina izračuna odabranog pokazatelja. Banka može izostaviti neke od obveznih pokazatelja ako u planu oporavka detaljno i na zadovoljavajući način obrazloži zašto ti pokazatelji nisu prikladni za banku s obzirom na njezinu pravnu strukturu, profil rizičnosti, veličinu i složenost poslova koje obavlja, ali je dužna uključiti najmanje jedan pokazatelj iz svakog područja poslovanja iz stavka (1) ovoga članka.
- (22) U postupku ažuriranja plana oporavka banka je dužna preispitati opravdanost korištenja odabranih pokazatelja i njihovih utvrđenih graničnih vrijednosti.
- (23) Pokazatelji u planu oporavka i granične vrijednosti utvrđene za poduzimanje opcija oporavka moraju biti:
 - a) odgovarajući za poslovni model, strategiju i rizični profil banke;
 - b) primjereni veličini i složenosti poslova koje banka obavlja;
 - c) u mogućnosti upozoriti na situacije ozbiljnog financijskog poremećaja;
 - d) konzistentni s postojećim okvirom upravljanja rizicima, te pokazateljima u planu kapitala, odnosno likvidnosti i planovima kontinuiteta poslovanja;
 - e) uključeni u sustav korporativnog upravljanja i u proces donošenja odluka na način kojim se osigurava da članovi organa upravljanja i drugi rukovodioci banke budu blagovremeno i potpuno informirani o mogućnosti primjene odgovarajućih opcija oporavka. Proces donošenja odluka mora biti dokumentiran o čemu Agencija mora biti blagovremeno i u potpunosti informirana.
 - f) usmjereni na budućnost (eng. forward looking indicators).
- (24) Banka je dužna Agenciji dostaviti pregled utvrđenih pokazatelja za svako područje poslovanja kao sastavni dio plana oporavka (Prilog 1.).

Praćenje pokazatelja u planu oporavka

Članak 7.

- (1) Banka je dužna uspostaviti odgovarajući sustav redovnog praćenja odabranih pokazatelja, te internim aktima urediti dinamiku i način praćenja, kao i postupak izvješćivanja.
- (2) Ako redovnim praćenjem odabranih pokazatelja banka utvrdi da su oni dostigli graničnu vrijednost, uprava banke je dužna u roku od najviše pet radnih dana donijeti odluku o poduzimanju ili suzdržavanju od poduzimanja mjera oporavka iz plana oporavka i o tome bez

odgađanja obavijesti Agenciju. Ako je banka donijela odluku o suzdržavanju od poduzimanja mjera iz plana oporavka, dužna je takvu odluku detaljno obrazložiti.

- (3) Uprava banke može donijeti odluku o poduzimanju mjera predviđenih planom oporavka, iako utvrđeni pokazatelji nisu dostigli granične vrijednosti, te je o tome dužna obavijestiti Agenciju bez odgađanja.

Strateška analiza

Članak 8.

- (1) Banka je dužna u strateškoj analizi utvrditi ključne funkcije i osnovne poslovne linije, te odrediti postupke koji su potrebni za osiguranje njihovog funkcioniranja u situacijama ozbiljnog financijskog poremećaja.
- (2) Ključne funkcije i osnovne poslovne linije moraju biti utvrđene dovoljno granularno (npr. depozitno poslovanje sa stanovništvom, kreditno poslovanje sa stanovništvom, depozitno poslovanje s gospodarskim društvima, kreditno poslovanje s gospodarskim društvima, platni promet i slično).
- (3) Pri utvrđivanju činjenice da li je pojedina funkcija ključna, Banka je dužna analizirati minimalno sljedeće:
- utjecaj prekida pružanja te usluge na treće strane i financijski sustav u cjelini;
 - tržište predmetne usluge najmanje s aspekta koncentracija na tom tržištu;
 - mogućnost da pružanje predmetne usluge u usporedivom opsegu i kvaliteti, uz prihvatljivi trošak za klijenta, u razumnom roku preuzme drugi pružatelj usluga.
- (4) Strateška analiza u planu oporavka mora uključivati sljedeće:
- informacije o banci i članicama bankarske grupe na koje se plan oporavka odnosi;
 - opcije i mjere oporavka koje bi se primijenile u okviru svake od utvrđenih opcija.

Informacije o banci i članicama grupe iz plana oporavka

Članak 9.

- (1) Informacije o poslovanju banke, odnosno bankarske grupe sadrže sljedeće:
- Opis organizacijske strukture banke, odnosno bankarske grupe s organizacijskom shemom banke, odnosno bankarske grupe.
 - Opis poslovnih aktivnosti banke minimalno sadrži:
 - sažet opis poslovne strategije i strategije upravljanja rizicima banke;
 - opis poslovnog modela i planiranih poslovnih aktivnosti banke;
 - opis ključnih funkcija, s navođenjem razloga za utvrđivanje pojedinih aktivnosti, usluga ili poslova kao ključnih funkcija, odnosno objašnjenjem zašto je banka utvrdila da nema ključnih funkcija;
 - opis osnovnih poslovnih linija banke;
 - opis postupaka i metoda koje je banka primijenila kod analize i utvrđivanja ključnih funkcija i osnovnih poslovnih linija;
 - informacije o raspoređivanju ključnih funkcija i osnovnih poslovnih linija unutar banke, odnosno na supsidijare;
 - opis aktivnosti i sustava u banci koji su neophodni za kontinuirano obavljanje operativnih poslova banke.
 - Opis ekonomske, pravne, organizacijske, financijske i operativne povezanosti banke i ostalih pravnih osoba unutar bankarske grupe, ako je banka član takve grupe, koji minimalno sadržava:
 - značajne izloženosti i tokove kapitala i drugih oblika financiranja unutar bankarske grupe, postojeće dane garancije unutar grupe, kao i garancije čije je ugovaranje prema potrebi predviđeno planom oporavka bankarske grupe;
 - pravno obvezujuće ugovore i druge sporazume koji su zaključeni unutar bankarske grupe;

- 3) način na koji su članovi grupe operativno povezani tako da funkcije, koje su značajne za grupu kao cjelinu ili za banku ili ostale članove grupe, mogu biti centralizirane kod banke ili kod jednog od drugih članova grupe;
 - 4) sporazume o financijskoj podršci unutar grupe navodeći pojedinosti istih (naziv članica grupe kao potpisnika sporazuma, namjena i uvjeti pod kojima se pruža financijska podrška i drugo).
- d) Opis povezanosti s trećim osobama uključuje sljedeće informacije o:
- 1) značajnim izloženostima i obvezama banke prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba;
 - 2) značajnim proizvodima i uslugama koje banka (ili članica grupe ako je obuhvaćena planom oporavka) pruža drugim sudionicima na financijskom tržištu;
 - 3) značajnim uslugama koje banci pružaju treće osobe.
- (2) Banka je dužna dostaviti Agenciji pregled svojih ključnih funkcija i osnovnih poslovnih linija kao sastavni dio plana oporavka (Prilog 2. i 3.).

Opcije (mogućnosti) oporavka

Članak 10.

- (1) Plan oporavka mora sadržavati širok izbor opcija oporavka koje će biti odgovor na situacije značajnog pogoršanja financijskog stanja banke. Opcije oporavka trebaju biti takve da se može očekivati da će njihova primjena omogućiti banci ponovno uspostavljanje održivog poslovanja i odgovarajućeg financijskog stanja.
- (2) Opcije oporavka moraju biti opisane tako da je moguće procijeniti učinak i provedivost svake opcije oporavka.
- (3) Opcije oporavka trebaju uključivati redovite mjere koje su uobičajene u poslovanju banke ili članice bankarske grupe obuhvaćene planom oporavka, te izvanredne mjere. Određena mjera iz opcija oporavka može predvidjeti promjene u poslovanju banke ili članice bankarske grupe i u tom slučaju takva činjenica ne može biti razlog za njeno isključenje iz opcija oporavka.
- (4) Plan oporavka, također, uključuje opcije koje će banka poduzimati ako su ispunjeni uvjeti za ranu intervenciju sukladno članku 164. Zakona.
- (5) Korištenje izvanredne javne financijske podrške iz proračunskih i drugih javnih sredstava ne može biti utvrđeno kao opcija oporavka.

Sadržaj opcija oporavka

Članak 11.

- (1) Banka je dužna u dijelu plana oporavka koji se odnosi na opcije oporavka navesti popis svih opcija oporavka s njihovim detaljnim opisom i analizom svake opcije, te odrediti na kojoj je razini granične vrijednosti odabranog pokazatelja planirano razmatranje i poduzimanje svake opcije.
- (2) Opcije oporavka moraju sadržavati pregled i opis planiranih aktivnosti, mjera, strategija ili sporazuma iz svakog od sljedećih područja:
 - a) aktivnosti iz područja kapitala koje su potrebne za očuvanje ili ponovno uspostavljanje održivog poslovanja i financijskog stanja banke, čiji je cilj osigurati održivost ključnih funkcija i osnovnih poslovnih linija; uključujući i sporazume i mjere čiji je glavni cilj očuvati ili ponovno osigurati potrebnu razinu regulatornog kapitala banke putem dokapitalizacije ili internih mjera povećanja regulatornog kapitala, uključujući konverziju odgovarajućih stavki kapitala u dionice, a kako bi se poboljšala situacija s kapitalom banke;
 - b) aktivnosti iz područja likvidnosti, uključujući sporazume i mjere za osiguranje pristupa izvorima financiranja u kriznim situacijama, kako bi se osigurao kontinuitet u obavljanju poslovnih aktivnosti i izmirenje obveza po dospelju. Navedene mjere moraju uključivati potencijalne izvore likvidnosti, procjenu raspoloživih instrumenata osiguranja i procjenu

- mogućnosti preraspodjele likvidnih sredstava unutar grupe i/ili između pojedinih poslovnih linija;
- c) prikaz načina na koji bi banka mogla odvojiti ključne funkcije i osnovne poslovne linije od ostalih poslova, u mjeri u kojoj je to neophodno;
 - d) aktivnosti i mjere usmjerene na smanjenje rizika ili zaduženosti ili na izmjenu poslovnih aktivnosti i usluga banke i, shodno tome, analizu moguće prodaje imovine banke i udjela u pravnim osobama, odnosno prodaje ili ustupanja poslovnih linija banke;
 - e) mjere koje podrazumijevaju promjene članova organa upravljanja i drugih rukovodnih osoba u banci, promjene u podjeli dužnosti i odgovornosti zaposlenih u banci, zatvaranje jednog ili više organizacijskih dijelova banke;
 - f) aktivnosti i mjere koje imaju za cilj dobrovoljno restrukturiranje obveza banke, a da iste ne budu uzrok nastanka statusa neizmirenja obveza ili raskida ugovora ili pogoršanja rejtinga banke ili slično;
 - g) druge mjere i aktivnosti čiji je cilj očuvanje ili ponovno uspostavljanje održivog redovnog poslovanja i stabilnosti financijskog stanja banke.
- (3) Banka može prilikom izrade plana oporavka izostaviti pojedine aktivnosti i mjere navedene u točkama od a) do g) iz stavka (2) ovoga članka, ali je dužna detaljno obrazložiti njihovo izostavljanje.

Procjena efekata svake opcije oporavka

Članak 12.

- (1) Svaka opcija oporavka mora sadržavati procjenu efekata svake pojedinačne aktivnosti i mjere, što uključuje sljedeće:
- a) procjenu financijskih i operativnih efekata s navođenjem očekivanog efekta na kapital, likvidnost, izvore financiranja, profitabilnost i poslovne aktivnosti banke;
 - b) procjenu vanjskih efekata i sistemskih posljedica primjene određene opcije oporavka, navodeći očekivani utjecaj na ključne funkcije banke, dioničare banke, klijente i druge ugovorne strane, kao i na ostatak bankarske grupe, ako je banka dio iste;
 - c) pretpostavke za vrednovanje i sve ostale pretpostavke za procjenu točaka a) i b) ovoga stavka, uključujući pretpostavke vezane za utrživost imovine i ponašanje drugih sudionika na financijskom tržištu.
- (2) Ocjena efekata iz stavka (1) ovoga članka sadrži detaljan opis postupka za utvrđivanje tržišne vrijednosti ključnih funkcija i utrživosti osnovnih poslovnih linija.

Procjena provedivosti svake opcije oporavka

Članak 13.

- (1) Opcije oporavka moraju sadržavati procjenu mogućnosti provedbe svake pojedinačne opcije oporavka, što uključuje sljedeće:
- a) procjenu rizika vezano za mogućnost primjene opcije oporavka zasnovanu na dosadašnjem iskustvu banke ili drugog sudionika na tržištu u provedbi iste ili drugih sličnih mjera;
 - b) detaljnu analizu i opis mogućih značajnih prepreka za efektivnu i blagovremenu provedbu plana oporavka, te opis načina na koji se navedene prepreke mogu otkloniti;
 - c) analizu mogućih prepreka za efektivnu i blagovremenu provedbu plana oporavka uključujući i one prepreke koje su posljedica strukture bankarske grupe ili odnosa ili sporazuma unutar te grupe, odnosno analizu o tome da li postoje pravne ili tehničke prepreke za brz prijenos kapitala ili izmirenje obveza unutar grupe, ako su te aktivnosti planirane opcijom oporavka. Nakon analize i opisa mogućih značajnih prepreka, banka mora dati opis načina na koji se navedene prepreke mogu otkloniti;
 - d) opis postupaka kojima će se osigurati kontinuitet poslovanja u slučaju primjene svake pojedinačne opcije oporavka.

- (2) Procjena kontinuiteta poslovanja iz stavka (1) točka d) ovoga članka uključuje analizu:
 - a) postojećih operativnih aktivnosti banke (npr. informacijskih sustava, odnosa s dobavljačima, aktivnosti upravljanja ljudskim resursima);
 - b) pristupa banke tržišnoj infrastrukturi (npr. pristupa sustavu kliringa, sustavu platnog prometa i sl.),
 - c) svih sporazuma i mjera koji su potrebni za održavanje stalnog pristupa potrebnoj infrastrukturi financijskih tržišta;
 - d) svih sporazuma i mjera koji su potrebni za održavanje stalnog funkcioniranja operativnih procesa banke ili članica bankarske grupe obuhvaćenih planom oporavka.
- (3) Opcije oporavka moraju sadržavati procjenu rokova za provedbu svake opcije oporavka i vremena potrebnog da ta opcija proizvede efekt.
- (4) Opcije oporavka moraju sadržavati i procjenu efektivnosti opcija oporavka i adekvatnosti pokazatelja u odabranim scenarijima ozbiljnog financijskog poremećaja. U navedenoj procjeni mora se utvrditi koja je od opcija oporavka adekvatna za određeni scenarij, mogući efekt pojedinih opcija oporavka, odnosno posljedice pojedine opcije oporavka, njihovu provedivost, te moguće značajne prepreke i rok za provedbu opcija oporavka.
- (5) Pod preprekama iz stavka (4) ovoga članka podrazumijevaju se svi faktori koji mogu negativno utjecati na blagovremeno provođenje opcije oporavka, a naročito operativni, pravni i reputacijski rizici kojima je banka izložena u svom poslovanju.
- (6) Banka je dužna dostaviti Agenciji pregled opcija oporavka kao sastavni dio plana oporavka (Prilog 4.).

Plan komunikacije i javne objave

Članak 14.

- (1) Plan komunikacije i javne objave, kao sastavni dio plana oporavka, mora sadržavati detaljan plan interne i eksterne komunikacije za slučaj provođenja plana oporavka, koji sadrži najmanje sljedeće:
 - a) plan interne komunikacije, odnosno plan obavještanja unutar banke o provedbi plana oporavka, koji naročito obuhvaća obavještanje članova uprave banke, nadzornog odbora banke, rukovodioca organizacijskih dijelova banke, predstavnika zaposlenih (sindikata ili slično) i drugih, kao i komunikaciju s njima;
 - b) plan eksterne komunikacije, odnosno plan obavještanja trećih osoba o provedbi plana oporavka, i to dioničara i drugih ulagača, deponenata, nadležnih institucija, drugih ugovornih strana i javnosti;
 - c) prijedloge za efikasnu prevenciju, odnosno ublažavanje posljedica mogućih negativnih reakcija tržišta.
- (2) Plan oporavka sadrži i analizu načina na koji bi plan komunikacije iz stavka (1) ovoga članka bio primijenjen u slučaju provedbe jedne ili više aktivnosti i mjera iz plana oporavka, pri čemu se moraju uzeti u obzir i eventualne posebne okolnosti u vezi s primjenom pojedinih opcija oporavka.

Pripremne mjere

Članak 15.

- (1) Plan oporavka sadrži analizu pripremnih mjera koje je banka ili bankarska grupa, obuhvaćena planom oporavka, poduzela ili koje treba poduzeti radi lakše provođenja plana oporavka ili unapređenja njegove efikasnosti i djelotvornosti.
- (2) Planom oporavka definira se i rok za provedbu pripremnih mjera.
- (3) Mjere iz stavka (1) ovoga članka obuhvaćaju i sve aktivnosti neophodne za prevladavanje i uklanjanje prepreka za efikasnu primjenu opcija oporavka.

Stresni scenariji

Članak 16.

- (1) Banka je dužna u planu oporavka utvrditi niz scenarija ozbiljnog financijskog poremećaja u različitim hipotetičnim situacijama, na temelju kojih se testiraju mogućnosti i efekti provedbe plana oporavka.
- (2) Vrstu i broj scenarija iz stavka (1) ovoga članka banka određuje uzimajući u obzir vrstu, opseg i složenost poslova koje obavlja. Sistemski značajna banka, kao i banka čija neto bilančna aktiva prelazi 500 milijuna KM, dužna je koristiti najmanje tri scenarija ozbiljnog financijskog poremećaja i to:
 - a) scenarij koji obuhvaća sistemske događaje koji bi mogli imati ozbiljne negativne posljedice na financijski sustav i/ili gospodarstvo, uključujući prestanak rada druge ugovorne strane koji bi utjecao na financijsku stabilnost zemlje, smanjenje raspoložive likvidnosti, povećan rizik države i odljev kapitala iz zemlje u kojoj se nalazi značajan dio izloženosti banke, nepovoljna kretanja cijena nekretnina i drugih oblika imovine na tržištu i makroekonomsku krizu;
 - b) scenarij koji obuhvaća događaje koji se odnose na banku, a mogli bi imati ozbiljne negativne posljedice za banku ili bankarsku grupu, uključujući prestanak rada druge ugovorne strane značajne za banku, značajan odljev likvidnih sredstava banke, značajne gubitke po osnovi plasmana banke i/ili operativnog rizika, narušenu reputaciju banke ili bankarske grupe i nepovoljna kretanja cijena nekretnina i drugih oblika imovine na jednom ili više tržišta kojima je banka u velikoj mjeri izložena;
 - c) kombinaciju scenarija iz točaka a) i b) ovoga stavka koji se javljaju istodobno i utječu jedan na drugi.
- (3) Banka koja nije sistemski značajna i čija neto bilančna aktiva ne prelazi 500 milijuna KM može provesti testiranje otpornosti na stres primjenom jednog scenarija koji obuhvaća nekoliko događaja iz točaka a) i b) stavka (2) ovoga članka, a koji su specifični za tu banku ili bankarsku grupu.
- (4) Raspon scenarija za testiranje za banke, posebno one koje su značajne, treba uključivati i sporo razvijajuće i brzo razvijajuće događaje.
- (5) Banka može izostaviti neke od događaja iz točke a) i b) stavka (2) ovoga članka, ako nakon provedene analize utvrdi da neki od tih događaja na banku nije primjenjiv, pri čemu je dužna da to izostavljanje detaljno obrazloži u planu oporavka.
- (6) Banka je dužna najmanje jednom godišnje provesti testiranje otpornosti na stres svog plana oporavka i da zajedno s planom oporavka dostavi Agenciji pregled scenarija za testiranje opcija oporavka, kao sastavni dio istog (Prilog 5.).

Zahtjevi za stresne scenarije

Članak 17.

- (1) Svaki pojedinačni scenarij za testiranje plana oporavka mora ispunjavati sljedeće zahtjeve:
 - a) da se zasniva na događajima koji su najrelevantniji za banku ili bankarsku grupu, naročito uzimajući u obzir model poslovanja i model financiranja banke, poslovnu aktivnost, veličinu, strukturu i povezanost banke s ostalim sudionicima u financijskom sustavu, kao i identificirane nedostatke i slabosti u poslovanju banke ili bankarske grupe;
 - b) da događaji predviđeni u scenariju moraju biti takvi da mogu prouzrokovati prestanak rada banke ako se blagovremeno ne primjene mjere iz plana oporavka (opcije oporavka);
 - c) da se scenarij zasniva na događajima koji su izuzetni, ali mogući.
- (2) Banka je dužna u svakom stresnom scenariju, u mjeri u kojoj je to primjenjivo, uključiti procjenu efekata tih događaja na svaki od sljedećih aspekata poslovanja banke ili bankarske grupe:
 - a) raspoloživi kapital;
 - b) raspoloživu likvidnost;
 - c) rizični profil;

- d) poslovanje, uključujući platni promet i sustave za poravnanje;
 - e) reputaciju.
- (3) Prilikom izrade stresnih scenarija koji bi doveli do situacije da poslovni model banke nije održiv bez uspješne primjene mjera iz plana oporavka, banka je dužna razmotriti mogućnost razvoja i primjene scenarija na temelju obrnutog testiranja otpornosti na stres, koji podrazumijeva početnu pretpostavku da je financijsko stanje banke takvo da se uskoro može očekivati nastupanje statusa neizmirenja obveza banke, nakon čega se utvrđuju uzroci koji dovode do tog stanja.

III. IZRADA PLANA OPORAVKA

Izrada, donošenje i revizija plana oporavka

Članak 18.

- (1) Funkcija rizika banke dužna je:
- a) koordinirati izradu plana oporavka;
 - b) pratiti pokazatelje i izvješćivati upravu o vrijednostima odabranih pokazatelja;
 - c) izraditi scenarije i provoditi testiranje otpornosti planova oporavka na stres;
 - d) izvješćivati upravu o postupku izrade, potrebi ažuriranja i provedbe plana oporavka, te o rezultatima testiranja otpornosti planova oporavka na stres.
- (2) Banka je dužna osigurati da osobe zadužene za izradu plana oporavka nisu ujedno i osobe zadužene za postupak provedbe testiranja otpornosti planova oporavka na stres.
- (3) Unutarnja revizija banke dužna je provesti ocjenjivanje plana oporavka, kao i procesa izrade, donošenja i praćenja izvršenja i efekte primjene plana oporavka, o čemu će informirati upravu i nadzorni odbor banke.

Plan oporavka bankarske grupe

Članak 19.

- (1) Nadređena banka bankarske grupe nad kojom Agencija obavlja kontrolu na konsolidiranoj osnovi na temelju članka 157. Zakona, dužna je sačiniti i Agenciji dostaviti na odobrenje plan oporavka bankarske grupe, kojim se utvrđuju mjere oporavka radi postizanja stabilnosti i ponovnog uspostavljanja odgovarajućeg financijskog stanja na razini bankarske grupe kao cjeline i svakog pojedinačnog člana te grupe, uzimajući u obzir financijski položaj ostalih članova te grupe.
- (2) Plan oporavka bankarske grupe sadrži mjere i aktivnosti čije se provođenje zahtijeva na razini bankarske grupe kao cjeline, posebno matičnog društva i svakog člana te grupe pojedinačno, kao i način kojim se osigurava koordinacija i dosljednost provedbe mjera i aktivnosti utvrđenih planom oporavka.
- Odredbe ove odluke primjenjuju se i na sadržaj plana oporavka bankarske grupe.
- (3) Plan oporavka bankarske grupe banka dostavlja Agenciji u skladu s člankom 135. stavkom (3) Zakona.

IV. ROKOVI, NAČIN DOSTAVLJANJA I PROCJENA PLANA OPORAVKA

Rokovi i način dostavljanja plana oporavka

Članak 20.

- (1) Banka je dužna jednom godišnje ažurirati postojeći plan oporavka ili po potrebi izraditi novi plan oporavka i dostaviti ga Agenciji najkasnije do 30. rujna tekuće godine u elektroničkoj i tiskanoj formi.
- (2) Banka je dužna ažurirati plan oporavka i nakon svake bitne promjene sukladno članku 132. stavak (4) točka b) i c) Zakona, te ga bez odgađanja dostaviti Agenciji.

- (3) Plan oporavka koji je ažuriran na zahtjev Agencije shodno članku 132. stavak (4) točka d) Zakona, banka je dužna dostaviti u roku koji je određen zahtjevom Agencije.
- (4) Planu oporavka koji se dostavlja Agenciji potrebno je priložiti odluku nadzornog odbora o usvajanju, odnosno ažuriranju.

Procjena plana oporavka

Članak 21.

- (1) Agencija je dužna u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja plana oporavka, ocijeniti da li plan oporavka banke ispunjava uvjete koji su propisani člankom 133. Zakona i ovom odlukom, na način i u rokovima kako je regulirano člankom 134. Zakona.
- (2) Ako dostavljeni plan oporavka sadrži značajne nedostatke ili prepreke za provedbu plana, Agencija obavještava banku o svojoj procjeni i nalaže banci da preda revidirani plan koji pokazuje kako će se ti nedostaci i prepreke razmotriti u razumnom roku.
- (3) Ako banka ne dostavi revidirani plan ili ako Agencija utvrdi da se revidiranim planom oporavka na odgovarajući način nisu otklonili nedostaci i prepreke utvrđene prvobitnom procjenom, Agencija može prema banci poduzeti odgovarajuće supervizorske mjere i ako je potrebno zahtijevati od banke izvršenje mjera sukladno članku 134., stavak (5) točke a) do f) Zakona.
- (4) Agencija prilikom ocjene plana oporavka bankarske grupe ocjenjuje sljedeće:
 - a) u kojoj mjeri taj plan doprinosi postizanju stabilnosti na razini bankarske grupe kao cjeline i svakog njenog člana pojedinačno, pri čemu posebnu pažnju posvećuje sljedećem:
 - 1) mogućnost da se primjenom opcija za oporavak na razini grupe ponovno uspostavi odgovarajući financijski položaj člana grupe bez ugrožavanja financijskog položaja grupe kao cjeline;
 - 2) bi li primjenom pojedine opcije oporavka bilo omogućeno redovito poslovanje grupe i njenih članova;
 - 3) u kojoj mjeri su u planu oporavka bankarske grupe uzete u obzir različite upravljačke strukture pojedinih članova te grupe i moguće pravne prepreke za njegovu primjenu;
 - b) u kojoj mjeri plan oporavka bankarske grupe sadrži rješenja za otklanjanje prepreka utvrđenih na temelju testiranja otpornosti tog plana na stres, a ako se te prepreke ne mogu otkloniti da li su predviđene alternativne opcije za oporavak kojima se postiže cilj;
 - c) u kojoj mjeri se planom oporavka bankarske grupe otklanjaju stvarne ili pravne prepreke za prijenos kapitala ili izmirivanja obveza, te jesu li predviđene alternativne mjere kojim se postiže cilj.
- (5) Prilikom ocjene plana oporavka bankarske grupe, Agencija će uzeti u obzir vrstu poslova koje članovi grupe obavljaju, kao i njihovu povezanost s drugim društvima, odnosno grupama, te značaj grupe za bankovni sustav kao cjelinu, kao i utjecaj na druge sudionike na financijskom tržištu.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 22.

Prijelazne odredbe

- (1) Direktor Agencije će u roku od 60 (šezdeset) dana od dana stupanja na snagu ove odluke donijeti Smjernice kojim će se propisati minimalni kriteriji za primjenu kod procjene pojedinačnih planova oporavka i planova oporavka bankarske grupe.
- (2) Prvi plan oporavka sukladno ovoj odluci banka je dužna dostaviti Agenciji najkasnije do 30. rujna 2018. godine.
- (3) Prilozi 1., 2., 3., 4. i 5. iz ove odluke čine njezin sastavni dio, a to su: pregled pokazatelja plana oporavka, pregled ključnih funkcija banke, pregled osnovnih poslovnih linija banke, pregled opcija oporavka banke i pregled korištenih scenarija.

Članak 23.
Stupanje na snagu

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenim novinama Federacije BiH“.

Broj: U.O.-08-13/17
Sarajevo, 13.10.2017. godine

PREDSJEDNICA
UPRAVNOG ODBORA

mr. sc. Ljerka Marić, dipl.oec., s.r.

Prilog 1

Pokazatelji u planu oporavka*

Naziv pokazatelja**	Razina ranog upozorenja	Razina pokretanja opcija plana oporavka***
1. Pokazatelji kapitala		
a) stopa adekvatnosti regulatornog kapitala		
b) stopa redovnog temeljnog kapitala		
c) stopa financijske poluge		
2. Pokazatelji likvidnosti		
a) ročna usklađenost financijske aktive i pasive do 30 dana		
b) ročna usklađenost financijske aktive i pasive do 90 dana		
c) ročna usklađenost financijske aktive i pasive do 180 dana		
d) koeficijent pokrića likvidnosti (LCR)		
e) koeficijent neto stabilnog financiranja (NSFR)		
3. Pokazatelji profitabilnosti		
a) profitabilnost imovine (ROA)		
b) profitabilnost kapitala (ROE)		
c) značajni gubici po osnovi operativnog rizika		
4. Pokazatelji kvalitete aktive		
a) udjel nekvalitetnih kredita u ukupnim kreditima		
b) stopa rasta nekvalitetnih kredita		
c) pokrivenost nekvalitetnih kredita ispravcima vrijednosti		

* Banka dodaje redove za dodatne pokazatelje plana oporavka koje je odredila, a nisu navedeni u tablici.

** Ako je banka u planu oporavka obrazložila zašto neće primjenjivati neki od navedenih pokazatelja, u kolonu „Razina pokretanja opcija plana oporavka“ upisuje se „nije primjenjivo“.

*** Ako je banka utvrdila više razina za aktiviranje različitih opcija, upisuje se razina na kojoj se pokreće prva opcija.

Prilog 2

Ključne funkcije

Funkcije	Ima li prekid pružanja ove funkcije utjecaj na treće strane i financijski sustav u cjelini?	Utjecaj banke ili bankarske grupe na tržište? (Koncentracije na tržištu)	Postoji li mogućnost da pružanje predmetne usluge adekvatno preuzme drugi pružatelj usluga?	Je li funkcija ključna?*	Ključne usluge za pružanje ključnih funkcija?

* Navesti razloge za identificiranje funkcije kao ključne.

Prilog 3

Osnovne poslovne linije

Osnovne poslovne linije	Obrazloženje zašto se poslovna linija smatra osnovnom?

Prilog 4

Opcije oporavka

Naziv opcije	Područje opcija					Primjenjuje li se u fazi rane intervencije
	Kapital	Likvidnost	Kvaliteta aktive	Restrukturiranje obveza	Ostalo	

Prilog 5

Scenariji

Naziv scenarija	Vrste scenarija			Brzo/sporo razvijajući događaji	Šokovi i njihovi parametri	Primjena obrnutog testiranja na stres	Vrijednost pokazatelja nakon primijenjenog šoka	Opcije primjenjive u scenariju	Vrijednost pokazatelja nakon primijenjene opcije
	Specifični	Sistemiški	Kombinirani						